

Väljaandja: Riigikogu
Akti liik: seadus
Teksti liik: algtekst
Jõustumise kp: 28.10.2013
Avaldamismärge: RT I, 09.10.2013, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
01.10.2013 otsus nr 314

Pärimisseaduse, notari tasu seaduse ja notariaadiseaduse muutmise ning sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 26.09.2013

§ 1. Pärimisseaduse muutmine

Pärimisseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 93 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Testament, millega tühistatakse esimeses lauses nimetatud korraldus, peab olema notariaalselt tõestatud.”;

2)paragrahvi 110 lõike 1 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Pärandaja surma korral rakendab kohus pärandvara hoiumeetmeid, kui.”;

3)paragrahvi 166 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Enne pärimismenetluse algatamise avalduse vastuvõtmist kontrollib notar pärimisregistrist, kas samas pärimisasjas on pärimismenetlus algatatud.”;

4)paragrahvi 166 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Pärimismenetluse algatamise kohta teeb notar viivitamata pärast pärimismenetluse algatamise avalduse vastuvõtmist pärimisregistrisse kande.”;

5)paragrahvi 166 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Pärimismenetluse viib läbi notar, kes on kantud pärimismenetluse läbiviijana pärimisregistrisse. Kui pärimisregistri andmetel on pärimismenetlus juba algatatud teisele notarile esitatud avaldusega, edastab hilisema avalduse vastu võtnud notar selle pärimismenetlust läbiviivale notarile.”;

6)paragrahvi 167 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Notar kontrollib pärimisregistrist andmeid pärandaja testamentide ja pärimislepingute kohta ning saadab juhul, kui nimetatud dokumente ei ole pärimisregistri arhiivis, nende andmete alusel nimetatud dokumentide hoidjatele teate pärandi avanemise kohta ja palub dokumendid endale saata.”;

7)paragrahvi 167 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Pärimismenetluse algatamiseks õigustatud isiku taotluse alusel või põhjendatud vajaduse korral teeb notar pärandaja testamendi ja pärimislepingu väljaselgitamiseks päringu välisriigi vastavasse registrisse.”;

8)paragrahvi 167 lõike 3 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „krediidiasutustele” tekstiosaga „, mille loetelu kehtestab justiitsminister määrusega”;

9)paragrahvi 168 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud teadetes sisalduvate andmete loetelu kehtestab justiitsminister määrusega.”;

10)paragrahvi 168 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

11)paragrahvi 169 lõiked 4 ja 5 tunnistatakse kehtetuks;

12)paragrahvi 176 lõige 1 tunnistatakse kehtetuks;

13)paragrahvi 176 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Pärimisregistrit peab Notarite Koda (edaspidi *registripidaja*).”;

14)paragrahvi 176 täiendatakse lõigetega 2¹ ja 2² järgmises sõnastuses:

„(2¹) Pärimisregistrit peetakse elektrooniliselt.

(2²) Pärimisregistri vastutav töötleja on Justiitsministeerium ning volitatud töötlejad on notarid, erikutsuga konsulaarametnikud ja kohtud.”;

15)paragrahvi 176 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Justiitsminister kehtestab määrusega pärimisregistri pidamise, pärimisregistrisse kannete tegemise ja pärimisregistrist teabe väljastamise korra.”;

16)paragrahvi 176 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

17)seadust täiendatakse §-dega 176¹–176³ järgmises sõnastuses:

„§ 176¹. Pärimisregistri koosseis

(1) Pärimisregister koosneb registrisse kantavatest andmetest ja arhiivist.

(2) Pärimisregistrisse kantakse andmed testamentide, pärimislepingute, pärandvara hoiumeetmete, pärimismenetluste, pärimistunnistuste ja pärandvara ühisusest osa võõrandamise kohta.

(3) Pärimisregistri arhiivis säilitatakse testamentide, välja arvatud kodused testamendid, ja pärimislepingute digitaalseid ärakirju. Digitaalne ärakiri testamendi või pärimislepingu originaalist loetakse võrdseks originaaliga, kui pärimisregistrisse ei ole kantud märget selle kohta, et digitaalne ärakiri on tehtud testamendi või pärimislepingu ärakirjast.

§ 176². Pärimisregistrisse kantavad andmed

(1) Testamendi, pärimislepingu, testamendi või pärimislepingu tühistamise, pärimislepingust taganemise avalduse ning testamendi hoiult võtmise kohta kantakse pärimisregistrisse järgmised andmed:

- 1) pärandaja ees- ja perekonnanimi;
- 2) pärandaja sünniaeg ja -koht ning isikukood;
- 3) dokumendi liik ning dokumendi tõestamise või hoiulevõtmise kuupäev, aasta ja number notari ametitoimingute raamatu järgi;
- 4) notari nimi;
- 5) testamendi või pärimislepingu asukoht.

(2) Abikaasade vastastikuse testamendi ja selle tühistamise kohta tehakse kanded kummagi abikaasa kohta eraldi.

(3) Koduse testamendi tegemise, muutmise ja tühistamise kohta kantakse pärimisregistrisse järgmised andmed:

- 1) pärandaja ees- ja perekonnanimi;
- 2) pärandaja sünniaeg ja -koht ning isikukood;
- 3) pärandaja aadress;
- 4) arvelevõetava dokumendi liik ning koostamise kuupäev ja aasta;
- 5) testamendi asukoht;
- 6) kande tegemist taotleva isiku ees- ja perekonnanimi ning isikukood.

(4) Pärandvara hoiumeetmete rakendamise ja muutmise kohta kantakse pärimisregistrisse järgmised andmed:

- 1) pärandaja ees- ja perekonnanimi;
- 2) pärandaja sünniaeg ja -koht ning isikukood;
- 3) pärandaja surma kuupäev ja aasta;
- 4) rakendatud hoiumeetmete liik;
- 5) pärandvara hooldaja nimi ja isiku- või registrikood.

(5) Pärimismenetluse algatamise kohta kantakse pärimisregistrisse järgmised andmed:

- 1) pärandaja ees- ja perekonnanimi;
- 2) pärandaja sünniaeg ja -koht ning isikukood;
- 3) pärandaja surma kuupäev ja aasta;
- 4) pärimismenetlust alustava avalduse tõestamise kuupäev, aasta ja number notari ametitoimingute raamatu järgi;
- 5) notari nimi.

(6) Pärimistunnistuse tõestamise kohta kantakse pärimisregistrisse järgmised andmed:

- 1) pärandaja ees- ja perekonnanimi;
- 2) pärandaja sünniaeg ja -koht ning isikukood;
- 3) pärandaja surma kuupäev ja aasta;
- 4) pärimistunnistuse tõestamise kuupäev, aasta ja number notari ametitoimingute raamatu järgi;
- 5) pärija ees- ja perekonnanimi;
- 6) pärija isikukood;
- 7) notari nimi.

(7) Pärandvara ühisusest osa võõrandamise käsutustehingu tõestamise kohta kantakse pärimisregistrisse järgmised andmed:

- 1) pärandaja ees- ja perekonnanimi;
- 2) pärandaja isikukood;
- 3) pärimistunnistuse kuupäev, aasta ja number notari ametitegevuse raamatu järgi;
- 4) osa võõrandanud kaaspärija ees- ja perekonnanimi ning isikukood;
- 5) pärandvara ühisusest osa omandaja ees- ja perekonnanimi ning isikukood;
- 6) pärandvara ühisusest omandatud osa suurus;
- 7) notari nimi.

(8) Eesti isikukoodi puudumisel kantakse pärimisregistrisse isiku sünniaeg.

§ 176³. Pärimisregistrisse kantud andmete säilitustähtaeg

(1) Andmeid testamentide ja pärimislepingute kohta säilitatakse alaliselt.

(2) Andmeid pärandvara hoiumeetmete rakendamise ja muutmise kohta säilitatakse 30 aastat alates pärimisregistri kande tegemisest.

(3) Andmeid pärimistunnistuse tõestamise ja pärandvara ühisusest osa võõrandamise kohta säilitatakse 30 aastat alates pärimisregistri kande tegemisest.”;

18)paragrahv 177 tunnistatakse kehtetuks;

19)seadust täiendatakse §-ga 177¹ järgmises sõnastuses:

„§ 177¹. Pärimisregistri kanded

(1) Ametitoimingutega seotud pärimisregistri kanded teeb notar.

(2) Pärimisregistri kande võib teha ka kohus või konsulaarametnik.

(3) Testaator või isik, kellele testaator on testamendi hoiule andnud, võib teatada koduse testamendi tegemisest ning selle muutmise ja tühistamisest:

- 1) vastava veebiteenuse kaudu või
- 2) esitades registripidajale vastavasisulise teatise.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 nimetatud juhul teeb pärimisregistri kande registripidaja.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud kande tegemise eest tasutakse teenustasu viis eurot.”;

20)paragrahvi 179 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Käesoleva seaduse §-s 176² nimetatud andmetega võib igaüks tutvuda pärast seda, kui pärandaja surm on tõendatud.”;

21)paragrahvi 179 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Pärimisregistrisse kantud andmetega tutvumiseks piisab pärandaja ees- ja perekonnanimest ning isikukoodist.”;

22)paragrahvi 179 täiendatakse lõigetega 2¹–2⁴järgmises sõnastuses:

„(2¹) Pärimisregistri andmetega on võimalik tutvuda notaribüroos või vastava veebilehe kaudu.

(2²) Välisriigi testamendiregistri pidaja esitatud päringutele vastab registripidaja.

(2³) Pärimisregistri andmetega tutvumise eest notaribüroos tasutakse notari tasu notari tasu seaduse järgi, kui notari tasu seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2⁴) Pärimisregistrisse kantud andmed avalikustatakse ajakohasena ning viisil ja vormis, mis võimaldab üksikpäringuna saadud teabe allalaadimist masinloetaval kujul. Automatiseeritud päringuid avatakse üksnes seadusest tuleneva avalik-õigusliku ülesande täitmiseks.”;

23)paragrahvi 179 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Isiku soovil kinnitab notar pärimisregistri andmete väljatrüki.”;

24)paragrahvi 179 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

25)paragrahvi 179 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 2²nimetatud juhul tasub välisriigi testamendiregistri pidaja registripidajale päringule vastamise eest teenustasu kolm eurot.”;

26)seadust täiendatakse §-ga 184¹järgmises sõnastuses:

„§ 184¹. Pärimisregistri pidamine

(1) Kuni 2015. aasta 1. jaanuarini peab pärimisregistrit Harju Maakohus.

(2) Alates 2013. aasta 1. septembrist kuni pärimisregistri pidamise üleandmiseni Notarite Kojale võivad notar, kohus ja konsulaarametnik pärimisregistrisse kande tegemise asemel esitada Harju Maakohtule vastavasisulise teatise.

(3) Kuni pärimisregistri pidamise üleandmiseni Notarite Kojale saab pärimisregistrisse kantud andmetega tutvuda ka Harju Maakohtu pärimisregistris.”.

§ 2. Konsulaarseaduse muutmise

Konsulaarseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 30 lõige 3¹muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3¹) Enne pärimismenetluse algatamise avalduse tõestamist kontrollib konsulaarametnik pärimisregistrit, kas samas pärimisasjas on pärimismenetlus juba algatatud. Kui pärimisregistri andmetel on pärimismenetlus samas pärimisasjas juba algatatud, keeldub konsulaarametnik pärimismenetluse algatamise avalduse tõestamisest.”;

2)paragrahvi 30 täiendatakse lõikega 3²järgmises sõnastuses:

„(3²) Pärandi vastuvõtmise või pärandist loobumise avaldus edastatakse pärast tõestamist viivitamata pärimismenetlust läbiviivale notarile. Pärimismenetluse algatamise avalduse edastab konsulaarametnik viivitamata avalduse esitaja poolt nimetatud Eesti notarile.”.

§ 3. Notari tasu seaduse muutmise

Notari tasu seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 4 pealkirja täiendatakse pärast sõna „osade” sõnadega „ning õiguste”;

2)paragrahvi 4 senine tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Tehinguväärtuse määramisel on õiguse minimaalväärtuseks 3800 eurot, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.”;

3)paragrahv 30 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 30. Notari tasu ärajäänud ametitoimingu eest

(1) Notari tasu notariaalakti projekti koostamise eest, kui toimingute tegemist ei järgne, on pool toimingute tegemise tasust, kuid mitte rohkem kui 1000 eurot.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tasu on kohustatud tasuma toimingute tegemist taotlenud isik või isik, kelle huvides on notar tegutsenud, kui notar on teda enne projekti koostamist tasu maksmise kohustusest teavitatud.

(3) Kui notar on võtnud tasu notariaalakti projekti koostamise eest ja sellele järgneb toimingute tegemine sama notari poolt, tuleb tehingu tõestamisel notari tasust maha arvata juba tasutud notariaalakti projekti tasu.”;

4)paragrahvi 31 täiendatakse punktiga 11¹järgmises sõnastuses:

„11¹) kahe- või mitmepoolse tehingu tõestamine, mille puhul tehinguväärtust ei määrata – 84,30 eurot;”;

5)paragrahvi 31 punktid 14¹–14⁶muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„14¹) kinnistus- või registriosakonna peetavasse registrisse või pärimisregistrisse kantud andmete või kinnistus- või registriosakonna poolt peetavas või pärimisregistris säilitatava dokumendiga tutvumise võimaldamine – 3,20 eurot ühe päringu või dokumendiga tutvumise eest;

14²) kinnistus-, registri- või ärihoimikuga tutvumise võimaldamine – 9,60 eurot;

14³) kinnistus- või registriosakonna peetava registri või pärimisregistri andmete väljatrüki kinnitamine ja väljastamine – 3,20 eurot sõltumata lehekülgede arvust;

14⁴) kinnistus- või registriosakonna peetavas registris või pärimisregistris säilitatava dokumendi väljatrüki kinnitamine ja väljastamine – 6,35 eurot sõltumata lehekülgede arvust;

14⁵) kinnistus- või registriosakonna peetava registri või pärimisregistri andmete väljatrüki digitaalne kinnitamine ja väljastamine – 4,80 eurot sõltumata andmemahust;

14⁶) kinnistus- või registriosakonna peetavas registris või pärimisregistris säilitatava dokumendi väljatrüki digitaalne kinnitamine ja väljastamine – 6,35 eurot;”;

6)paragrahvi 31 täiendatakse punktiga 14⁷järgmises sõnastuses:

„14⁷) välisriigi registrisse kantud testamentide või pärimislepingute andmete kohta päringute tegemine – 7 eurot ühe päringu kohta;”;

7)paragrahvi 31 täiendatakse punktiga 28²järgmises sõnastuses:

„28²) notarile hoiule antud testamendi avamise eest, kui testamendi avab notar, kes pärimismenetlust läbi ei vii – 32,55 eurot;”;

8)paragrahvi 31 täiendatakse punktiga 29¹järgmises sõnastuses:

„29¹) abikaasade vastastikuse testamendi tühistamise kohta teate koostamine ja edastamine – 25 eurot;”;

9)seadust täiendatakse §-ga 31³järgmises sõnastuses:

„§ 31³. Tasu pärimismenetluses tehtava toimingute eest

(1) Ametitoiminguga seotud pärimisregistri kande tegemise eest eraldi tasu ei võeta.

(2) Pärimisregistrisse kantud andmetega tutvumise eest ei võeta tasu, kui pärimisregistrisse kantud andmetega soovatakse tutvuda samaaegselt pärimismenetluse algatamisega või kui pärimisregistrisse kantud andmeid tuleb kontrollida pärimismenetluse läbiviimise käigus.

(3) Kui ühes dokumendis sisaldub mitu tahteavaldust, võetakse notari tasu iga tahteavalduse eest eraldi.”.

§ 4. Notariaadiseaduse muutmine

Notariaadiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 16 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

2)paragrahvi 29 lõike 3 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) pärimismenetluse läbiviimine;”;

3)paragrahvi 29 lõike 3 punkt 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„10) kinnistus- või registriosakonna peetavasse registrisse kantud andmetega või selles registris säilitatava dokumendiga tutvumise võimaldamine.”;

4)seadust täiendatakse §-ga 44³järgmises sõnastuses:

„§ 44³. Pärimisregistri pidamine

(1) Notarite Koda peab pärimisregistrit.

(2) Pärimisseaduse § 177¹lõike 3 punktis 2 nimetatud juhul teeb Notarite Koda pärimisregistrisse kande.

(3) Pärimisseaduse § 179 lõikes 2² nimetatud juhul väljastab Notarite Koda teavet pärimisregistrisse kantud andmete kohta.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud toimingu eest on Notarite Kojal õigus võtta tasu pärimisseaduses sätestatud korras.”;

5)paragrahvist 57¹jäetakse välja tekstiosa „, kuid mitte hiljem kui 2011. aasta 31. detsembril”.

§ 5. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahv 27 tunnistatakse kehtetuks;

2)seaduse 5. peatüki 2. jao 7. jaotis tunnistatakse kehtetuks.

§ 6. Tsiviilkohtumenetluse seadustiku muutmine

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 586 lõige 6 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(6) Kohus teeb pärandi hoiuemeetmete rakendamise, muutmise ja lõpetamise kohta pärimisregistrisse kande.”.

§ 7. Tõestamiseaduse muutmine

Tõestamiseaduse § 52 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Pärimistunnistuse ärakirja saamise õigus on ka pärandaja võlausaldajatel, pärandaja võlgnikel ja teistel õigustatud huvi omavatel isikutel.”.

§ 8. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2013. aasta 28. oktoobril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punktid 1, 2, 5, 8 ja 9 ning § 4 punkt 1 jõustuvad üldises korras.

(3) Käesoleva seaduse § 1 punkt 13, § 4 punkt 4 ja § 5 jõustuvad 2015. aasta 1. jaanuaril.

Ene Ergma
Riigikogu esimees